

Nr 267.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till beräkning av vissa inkomster å riksstaten för budgetåret 1936/1937 m. m.; given Stockholms slott den 5 juni 1936.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:ts Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 5 juni 1936.

N ä r v a r a n d e:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden UNDÉN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO, EKMAN, SKÖLD.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anhåller att med hänsyn till de förskjutningar, som under riksdagens lopp inträtt i förutsättningarna för det i statsverkspropositionen framlagda statsregleringsförslaget för budgetåret 1936/1937, få underställa Kungl. Maj:t frågan om vidtagande av ändring i vissa av de i propositionen meddelade inkomstberäkningarna för nämnda budgetår m. m. Departementschefen anför därvid följande:

Budgetens balansering.

I den i statsverkspropositionen till årets riksdag framlagda finansplanen för budgetåret 1936/1937 beräknades summan av inkomster för skattebudgeten komma att uppgå till 1,020.3 miljoner kronor, under förutsättning att inkomst- och förmögenhetsskatt uttoges med 170 procent av grundbeloppen. Häremot svarade beräknade normala utgifter på sammanlagt 981.3 miljoner kronor. Under angiven förutsättning uppgick alltså differensen mellan ifrågavarande inkomster och utgifter till 39 miljoner kronor.

Den vid ingången av budgetåret 1936/1937 ännu ej amorterade delen av krisskulderna beräknades uppgå till 116.4 miljoner kronor. Till avskrivning därav stode till förfogande arvsskatt samt extra inkomst- och förmögenhetsskatt till ett sammanlagt belopp av 38.5 miljoner kronor. Förslag framställdes om fullständig amortering genom att för avskrivningsändamål disponerades jämväl 7 miljoner kronor av bilskattemedel, den beräknade inkomsten från Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag på 12 miljoner kronor samt ytterligare 59 miljoner kronor av medel från kassafonden, som därvid beräknades nedgå till 74 miljoner kronor.

Om bilskattemedel och inkomster från Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag i angiven utsträckning toges i anspråk för avskrivning, reducerades överskottet av inkomster för skattebudgeten över normala utgifter till 20 miljoner kronor. Genom den sänkning av inkomst- och förmögenhetsskatten med 20 enheter varom förslag framställdes skulle inkomsterna för skattebudgeten minska med detta belopp och budgeten bliva balanserad.

I förutsättningarna för denna finansplan ha numera så avsevärda förändringar inträtt, att sättet för budgetens balansering torde böra upptagas till förnyat övervägande.

De betydelsefullaste förändringarna möta på utgiftssidan. Genomförandet av den i propositionerna nr 225—229 föreslagna försvarsreformen skulle medföra en utgiftsökning utöver riksstatsförslaget med i runt tal 16 miljoner kronor. Vid antagande av en försvarsreform med i huvudsak den kostnadsram som förutsatts av särskilda utskottet åter, har man att räkna med en sammanlagd utgiftsökning på åtminstone 45 miljoner kronor. I propositioner till riksdagen ha vidare föreslagits åtgärder mot arbetslöshet som kräva anslag av skattemedel på sammanlagt 4 miljoner kronor, varför täckning ej beretts i statsverkspropositionen. Om man vidare fasthåller vid den tidigare tillämpade amorteringsplanen för förlusterna å spannmålsregleringen kommer jämväl för detta ändamål en ökning av belastningen för skattebudgeten till stånd som uppgår till 4 miljoner kronor. Sammanläggas de angivna utgiftsökningarna, under förutsättning att en försvarsordning antages med den av särskilda utskottet förutsatta kostnadsramen, med de förändringar på utgiftssidan i övrigt, som vunnit riksdagens anslutning eller varom förslag framställdes i av riksdagen ännu ej slutbehandlade propositioner eller vilka eljest böra iakttagas vid uppgörandet av statsregleringen, erhålles för allmänna skattebudgeten en sammanlagd utgiftsökning å i runt tal 57 miljoner kronor.

För täckningen av de stegrade utgifterna disponeras i första hand i statsverkspropositionen ej förutsedda inkomstökningar för vissa inkomsttitlar å riksstaten. Vid en uttagningsprocent på 150 kan inkomst- och förmögenhetsskatten sålunda enligt nu verkställda beräkningar antagas komma att inflyta med 151 miljoner kronor eller med 9 miljoner kronor mera än vad som i statsverkspropositionen antogs komma att bli fallet. Även tullinkomsterna torde komma att inflyta med högre belopp än som tidigare beräknats. Jag har ansett mig kunna räkna med en sammanlagd nettoökning av de för allmänna budgetändamål disponibla inkomsterna med 8.21 miljoner kronor utöver riksstatsförslaget. Vid jämförelse med förut anförda uppgifter rörande utgiftsökningen bör härtill läggas 1.4 miljon kronor för I anspråk tagna kapitaltillgångar, emedan bland de i utgiftskalkylen medräknade posterna ingår anslag för avskrivning av förlusten å till föreningen Nederkalix industri u. p. a. anvisat lånekapital, vilket enligt riksdagens beslut förutsatts skola täckas med den till 1.4 miljon kronor beräknade återbäringen å av staten tillskjutet kapital i Kalix träindustriaktiebolag.

Även de i statsverkspropositionen för avskrivningsändamål reserverade inkomsterna torde nu kunna antagas inflyta med högre belopp än som i riksstatsförslaget beräknats. Den extra inkomst- och förmögenhetsskatten kan sålunda, uttagen efter oförändrade grunder, numera upptagas till ett från 9.5 till 10 miljoner kronor förhöjt belopp. Enligt upplysningar som jag under hand inhämtat från Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag torde man vidare vara berättigad att räkna med en inkomst av malmbolaget som med 8 miljoner kronor överstiger den i statsverkspropositionen beräknade inkomsten på 12 miljoner kronor. Denna betydande inkomstökning gör det möjligt att efter en obetydlig höjning av det belopp av kassafondsmedel som i statsverkspropositionen föreslagits disponerat för avskrivningsändamål frigöra den extra inkomst- och förmögenhetsskatten för allmänna budgetändamål. Mot den ökade belastning på kassafonden på 1.5 miljon kronor som därvid uppkommer står, såsom framgår av riksräkenskapsverkets i det följande refererade beräkning av budgetutfallet under innevarande budgetår, en ökning av behållningen å fonden utöver den tidigare beräknade på omkring 5 miljoner kronor.

Vid frigörelse av den extra inkomst- och förmögenhetsskatten för allmänna budgetändamål stiger den för täckning av utgiftsökningen disponibla inkomsten till $(8.21 + 1.4 + 10 =) 19.61$ miljoner kronor. Det kvarstående underskott, för vilket — med utgångspunkt från ovan förutsatta utgifts- och inkomstförändringar — täckning måste beredas, kan alltså beräknas till $(57 - 19.61 =) 37.39$ eller i runt tal 37 miljoner kronor.

Innan jag går in på frågan om anskaffande av det belopp som kräves för budgetens balansering, torde jag få i korthet beröra frågan om den statsfinansiella utvecklingen på något längre sikt.

I skrivelse till särskilda utskottet den 20 maj 1936 (*bilaga B* till detta protokoll) har riksräkenskapsverket framlagt resultaten av vissa av utskottet

begärda beräkningar rörande inkomstutfallet åren 1936/1937—1938/1939 m. m. Enligt verkets utredning skulle man under dessa år, under förutsättning att konjunkturen kommer att vidmakthållas men icke undergår någon förbättring utöver den nivå som uppnåtts under den förflutna delen av innevarande kalenderår, kunna räkna med en stegring av allmänna budgetens verkliga inkomster utöver riksstatsförslaget för år 1936/1937, som budgetåret 1937/1938 uppgår till 120.76 miljoner kronor och budgetåret 1938/1939 till 134.82 miljoner kronor. Därifrån böra dragas dels av riksräkenskapsverket beräknade höjningar av de automatiska utgifterna på 65.00 respektive 79.71 miljoner kronor, dels den överföring till allmänna budgeten av utgiften för skatteutjämning som kommer till stånd samtidigt med att bidragen till skatteutjämningsfonden tillföras allmänna budgeten, såsom i riksräkenskapsverkets beräkning skett under antagande av att Kungl. Maj:ts förslag till omläggning av den statliga inkomstbeskattningen vinner riksdagens godkännande. Sker detta erhållas enligt verkets kalkyl överskott på omkring 45 respektive 44 miljoner kronor att nämnda budgetår täcka de icke automatiska utgiftsstegringarna som icke medtagits i riksräkenskapsverkets beräkning. Dessa överskott motsvara ungefär vad som kräves för genomförandet av en försvarsreform med i huvudsak den kostnadsram som förutsatts av särskilda utskottet. För övriga icke automatiska men likväl nödvändiga utgifter, som kunna väntas tillkomma under ifrågavarande år, saknas alltså täckning, även om man utgår från riksräkenskapsverkets inkomstberäkning med dess förutsättning av en under ytterligare tre år oförändrat god konjunktur. Bland de orsaker till ökade anspråk på skattebudgeten, varom här bör erinras, äro den planerade allmänna avlöningsregleringen, lönerreglering av oreglerade befattningar, spannmålsförluster och utgifter för barnpensionering.

Det anförda ger otvetydigt vid handen att det statsfinansiella läget på längre sikt måste betecknas såsom ansträngt. De stigande utgifterna under den närmaste framtiden kunna med största sannolikhet icke täckas utan anlitan av nya inkomstkällor eller starkare utnyttjande av de gamla. Att därvid möjligheterna till ökad avkastning av skatterna på inkomst och förmögenhet måste uppmärksammas är självklart. Men under sådana förhållanden torde det icke kunna undvikas, att till förnyat övervägande upptages frågan om avvägningen mellan de fasta och rörliga elementen i den föreslagna nya inkomst- och förmögenhetsbeskattningen samt skattetryckets fördelning på olika inkomstklasser. Härom kommer jag senare i dag att framlägga förslag.

Av riksräkenskapsverkets beräkningar framgår, att de svårigheter som framträda budgetåret 1936/1937 icke äro att betrakta såsom tillfälliga och frågan om budgetens balansering bör bedömas med hänsyn därtill. En första konsekvens av det statsfinansiella lägets karaktär synes vara, att kraven på en fullständig avskrivning av kriskulderna under nästa budgetår och på fortsatt regelmässig avskrivning av förlusterna på spannmålsregleringen icke få eftersättas. Man torde alltså icke böra räkna med möjlig-

heten att balansera budgeten för år 1936/1937 genom en minskning av amorteringsanslagen. Trots att budgetutfallet torde medföra en mindre uppgång i kassafondens behållning, synes det icke heller tillrådligt att belasta fonden hårdare än som i det föregående förutsatts skola ske genom höjning av det för avskrivningsändamål disponerade beloppet kassafondsmedel från 59 till 60.5 miljoner kronor.

I proposition nr 232 till årets riksdag har Kungl. Maj:t framlagt förslag angående ändring av inkomst- och förmögenhetsbeskattningen. De nya skatterna — en inkomst- och förmögenhetsskatt och en särskild skatt å förmögenhet — skulle ersätta nuvarande inkomst- och förmögenhetsskatt, extra inkomst- och förmögenhetsskatt, särskilda förmögenhetsskatt och utjämningskatt. Om detta förslag vinner riksdagens godkännande och sålunda utjämningskatten som särskild inkomstitel från och med budgetåret 1937/1938 försvinner, medför denna omläggning, att behovet av det i rikstatsförslaget för 1936/1937 till 10.9 miljoner kronor upptagna anslaget för avsättning till skatteutjämningsmedlens fond bortfaller. Då inkomsten av utjämningskatten jämte halva lotterivinstskatten numera torde kunna beräknas komma att uppgå till 11.40 miljoner kronor, frigöres alltså under angiven förutsättning detta belopp för balansering av allmänna budgeten, vars beräknade underskott för budgetåret 1936/1937, vid antagande av en försvarsordning med i huvudsak den kostnadsram som förutsatts av särskilda utskottet, därigenom reduceras till $(37 - 11.40 =) 25.60$ eller i runt tal 26 miljoner kronor. För täckningen av detta underskott torde böra räknas med ökad beskattning.

När det gäller att på skattevägen bereda täckning för det kvarstående underskottet, utgår jag ifrån att den i statsverkspropositionen föreslagna sänkningen av den ordinarie inkomstskatten såvitt möjligt bör genomföras. Visserligen framhöll jag redan då, att tveksamhet kunde råda därom, huruvida en dylik sänkning skulle kunna vid en förutsedd utgiftsökning i fortsättningen genomgående bibehållas, men uttalade samtidigt den förhoppningen, att det nya förslaget till inkomstbeskattning, som var under förberedelse, skulle bereda sådan lättnad för det stora flertalet inkomsttagare, att sänkningen för dem icke skulle behöva bli endast tillfällig. Det sedan framlagda skatteförslaget innebär också en strävan till en förskjutning av skattetrycket från mindre till större inkomsttagare. Om förslaget vinner riksdagens bifall, skulle de nya skatteskalorna komma att tillämpas vid skattedebiteringen år 1937. Vid oförändrat genomförande av i Kungl. Maj:ts propositioner framlagda utgiftsförslag skulle för budgetåret 1936/1937 någon motsvarande förskjutning av skattetrycket, innebärande höjd beskattning av större inkomsttagare, icke behövt övervägas. De betydligt stegrade utgifter, som nu genom ett väntat beslut om försvarets organisation synas förestå, ha medfört ett förändrat läge. Det övervägande av skattebördans fördelning, som med hänsyn till dessa utgifter synes böra föranleda ändringar i den framlagda propositionen om ny inkomstskatt, blir även nödvändigt i fråga om skattefördelningen under budgetåret 1936/1937. I överensstämmelse med den uppfattning, som i

nämnda skatteproposition kommit till uttryck, föreslår jag, att de erforderliga medlen anskaffas i första hand genom en höjning av skatten för de mest bärkraftiga medborgargrupperna. Jag har därför för avsikt att senare i dag hemställa att Kungl. Maj:t måtte i proposition till riksdagen föreslå sådan ändring i den skala, efter vilken extra inkomst- och förmögenhetsskatt i propositionen nr 22 föreslagits att utgå år 1936, att intäkten under denna inkomstittel kan beräknas komma att uppgå till omkring 30 miljoner kronor, eller 20 miljoner kronor mera än varmed den i det föregående, under förutsättning av oförändrade beskattningsgrunder, beräknats komma att inflyta. För täckning av det under förut angivna förutsättningar uppkommande underskottet på cirka 26 miljoner kronor skulle sålunda därefter återstå att bereda en ytterligare inkomst på omkring 6 miljoner kronor. En höjning av inkomstskatten med 5 enheter utöver de i statsverkspropositionen förutsatta 150 torde alltså icke kunna undvikas och förslag därom kommer i det följande att framläggas.

Utfallet av löpande statsreglering.

Vid anmälan av finansplanen i årets statsverksproposition lämnade jag en redogörelse för kassafondens ställning samt för de olika omständigheter, som påverkade utfallet av statsregleringen för innevarande budgetår. Jag erinrade därvid, att kassafonden vid budgetårets ingång utvisade en behållning på icke mindre än 107.2 miljoner kronor. Att denna behållning under nu löpande budgetår skulle komma att icke oväsentligt ökas, kunde förutses, även om en siffermässig beräkning måste vara behäftad med en viss osäkerhet. Enligt min anmodan hade riksräkenskapsverket företagit en uppskattning av den sannolika storleken hos fonden vid detta budgetårs utgång. Enligt denna beräkning skulle ett överskott av inkomster, reglerade över kassafonden, på närmare 42 miljoner kronor kunna med sannolikhet förväntas. Överskridandena på utgiftssidan uppskattades till omkring 16 miljoner kronor. Tillskottet till kassafonden från nu löpande statsreglering skulle under sådana förhållanden uppgå till inemot 26 miljoner kronor och behållningen i fonden vid budgetårets slut kunna antagas uppgå till omkring 133 miljoner kronor.

Numera föreligga större möjligheter att överblicka utfallet av löpande statsreglering än vid tidpunkten för verkställandet av denna beräkning. Till stöd för ett bedömande av läget hänvisar jag till en av riksräkenskapsverket jämlikt dess instruktion avgiven beräkning, dagtecknad den 25 april 1936.

Denna beräkning grundar sig på — förutom de inom ämbetsverket förda bokföringsmässiga sammanställningarna av de olika huvudförvaltningarnas månatliga kassarapporter för budgetårets nio första månader — från samtliga huvudförvaltningar med flera myndigheter infordrade approximativa uppgifter avseende budgetårets tre sista månader. I de fall, där dessa uppgifter utvisa inkomst- och utgiftsbelopp, som med hänsyn till inkomstillflödet respektive anslagsbelastningen under tidigare år eller på grund av i övrigt kända förhållanden kunna förmodas icke motsvara det

blivande utfallet, har riksräkenskapsverket vidtagit enligt verkets uppfattning erforderliga jämkningar.

Beträffande beräkningen av de olika inkomstittlarna må särskilt framhållas följande.

Inkomst- och förmögenhetsskatten, som för innevarande budgetår uppdebiterats med 156.19 miljoner kronor mot 134.15 miljoner kronor föregående år, har för de nio första månaderna av innevarande budgetår brutto influtit med 85.98 miljoner kronor mot 74.39 miljoner kronor under motsvarande period av budgetåret 1934/1935. För hela sistnämnda budgetår uppgick bruttouppbörden till 133.24 miljoner kronor. Med utgångspunkt från dessa siffror kan bruttouppbörden av inkomst- och förmögenhetsskatten för innevarande budgetår beräknas komma att uppgå till omkring 153.50 miljoner kronor. Restitutioner å inkomst- och förmögenhetsskatt, vilka under budgetåret 1934/1935 uppgingo till 3.21 miljoner kronor, beräknas under innevarande budgetår till omkring 1.50 miljon kronor. Under hänsynstagande härtill har riksräkenskapsverket ansett sig kunna i förevarande beräkning upptaga den under budgetåret 1935/1936 inflytande skatten till 152 miljoner kronor.

I fråga om stämpelmedlen, som för budgetårets nio första månader lämnat en behållen inkomst av 45.86 miljoner kronor, har beräknats en samlad behållen årsinkomst av 61 miljoner kronor. För beräkningen av sistnämnda belopps fördelning på å ena sidan arvsskatt och skatt för gåva samt å andra sidan övriga stämpelmedel saknas säkra hållpunkter. Det synes dock sannolikt, att det väntade överskottet å inkomstiteln delvis är att hänföra till arvsskatt och skatt för gåva, som beräknats lämna en avkastning av 28.50 miljoner kronor. Övriga stämpelmedel hava följaktligen upptagits till 32.50 miljoner kronor.

Vid beräkningen av överskottet å statens allmänna fastighetsfond har ämbetsverket förutsatt, att ersättningsanslagen skola komma att överskridas med omkring 0.40 miljon kronor.

Skattebudgetens sammanlagda inkomster beräknas överstiga de i riksstaten uppförda med 70.11 miljoner kronor. Av nettoöverskottet hänföra sig 50.49 miljoner kronor till sådana titlar, som ingå i den allmänna budgeten, medan 19.62 miljoner kronor äro att hänföra till specialbudgeter. För de till sistnämnda grupp hänförliga automobilskattemedlen har beräknats ett överskott av 12.00 miljoner kronor, medan för övriga hithörande titlar framräknats ett överskott av 7.62 miljoner kronor.

Av en vid riksräkenskapsverkets skrivelse fogad tabell, som torde få biläggas statsrådsprotokollet (*bilaga A*), framgå de närmare detaljsiffrorna vid beräkningen av inkomstutfallet.

Vad utgifterna beträffar, beräknas avsevärd nettobelastning av kassafonden uppstå å IV, V och XI huvudtitlarna samt oförutsedda utgifter med respektive 5.16, 4.07, 2.60 och 11.00 miljoner kronor. Nettobesparing antages inträda å IX huvudtiteln samt räntor å statsskulden.

Den beräknade merutgiften på IV huvudtiteln är till huvudsaklig del att hänföra till de olika avlöningsanslagen samt anslagen till mathållning och furagering. Merutgiften å V huvudtiteln har sin orsak i beräknade överskridanden å bland annat anslagen till statens arbetslöshetskommission, sjukkasseväsendets befrämjande, moderskapsunderstöd, ersättning åt blinda, fattigvård och barnavård samt sinnessjukvårdsanstalterna. För anslagen till främjande av bostadsförsörjning för mindre bemedlade barnrika familjer

och till statens kostnad för pensionstillägg och understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring beräknas däremot avsevärda besparingar. XI huvudtitelns väntade merutgifter falla till största delen på anslagen till pensionering av militära befattningshavare samt Vadstena krigsmanshuskassa. Överskridandet av förstangivna anslag beror på att direktionen för arméns pensionskassa i september månad 1935 rekviderat 0.76 miljon kronor avsedda för täckande av utgifter hänförliga till föregående budgetår. Å anslaget för bidrag till pensioneringskostnaderna för statens pensionsanstalt beräknas en avsevärd besparing. Överskridandet av oförutsedda utgifter är att hänföra därtill, att i enlighet med beslut vid innevarande års riksdag ett belopp av 11 miljoner kronor anvisats för bestridande av utgifter för arbetslöshetens bekämpande. Anslagen till dyrtidstillägg beräknas komma att överskridas med tillhoppa 3.28 miljoner kronor.

Nettobesparingen å IX huvudtiteln är huvudsakligen beroende på att statens avdiktningens anslag beräknas komma att icke till fullo utnyttjas. Den under räntor å statsskulden beräknade nettobesparingen är huvudsakligen hänförlig till besparade ränteutgifter å den tillfälliga statsskulden samt å medgiven och beräknad, ännu icke verkställd upplåning.

För riksstatens utgiftstitlar tillsammans skulle enligt beräkningen uppstå en nettomerutgift att täckas av kassafonden å 19.33 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverket sammanfattar resultaten av beräkningarna sålunda:

Såsom tidigare angivits, hava sålunda skattebudgetens inkomsttitlar beräknats utfalla med ett överskott att tillföras kassafonden å 50.49 miljoner kronor, medan utgiftstitlarna beräknas komma att belasta kassafonden med ett belopp av 19.33 miljoner kronor. Kassafonden skulle alltså genom statsregleringen för budgetåret 1935/1936 komma att ökas med omkring 31.16 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverket får emellertid härvid erinra, att arméförvaltningen i underdånig skrivelse den 24 mars 1936 avgivit förslag rörande omläggning av utbetalningsdagarna i fråga om avlöning till arméns personal i sådan riktning, att utbetalningen skulle verkställas å sista helgfria dagen den månad avlöningen intjänats i stället för den första dagen i nästpåföljande månad. Flygstyrelsen har tillstyrkt motsvarande anordning för flygvapnets personal. Med genomförandet av en dylik omläggning skulle avlöningarna för nästkommande juni månad komma att bokföras i räkenskaperna för nu löpande budgetår, vilket skulle medföra en merbelastning å IV huvudtiteln med 2.93 miljoner kronor. Vid bifall till nämnda förslag kommer den beräknade merutgiften å IV huvudtiteln att ökas till 8.09 miljoner kronor. Det överskott, som för budgetåret 1935/1936 kan beräknas komma att tillföras kassafonden, minskas därvid till 28.23 miljoner kronor.

Då kassafonden vid budgetårets början uppgick till 107.17 miljoner kronor, skulle fonden under sistangivna förutsättning vid budgetårets utgång komma att ökas till omkring 135.40 miljoner kronor.

Till den av riksräkenskapsverket sålunda framlagda beräkningen kan jag i huvudsak ansluta mig. Som emellertid den av verket omnämnda förskjutningen av betalningsdagen för avlöning vid armén och flyget icke kommer till stånd i sådan form eller vid sådan tidpunkt, att kassafonden kommer att belastas under innevarande budgetår, kan behållningen å fonden vid budgetårets utgång beräknas uppgå till $(135.40 + 2.93 =) 138.33$ miljoner kronor. Såsom av riksräkenskapsverket framhållits i verkets tidigare nämnda skrivelse till särskilda utskottet kan man möjligen räkna med att inkomstökningar under året tillföra fonden ytterligare cirka 0.5 miljon kronor.

Utgifterna.

I statsverkspropositionen slutar skattebudgetens utgiftssida på ett sammanlagt belopp av 1,059.80 miljoner kronor, därav under verkliga utgifter 914.06 miljoner kronor och under utgifter för kapitalökning 145.24 miljoner kronor.

Under riksdagens lopp har Kungl. Maj:t i särskilda propositioner framlagt förslag om åtskilliga ändringar beträffande budgetens utgiftssida. De viktigare ändrings- och tilläggsförslagen — med bortseende till vidare från nya anslagsäskanden under fjärde huvudtiteln — äro följande.

I propositionen nr 265 angående anslag till statliga och kommunala beredskapsarbeten m. m. äskas för detta ändamål under femte huvudtiteln 2 miljoner kronor mera än som i statsverkspropositionen beräknats, och i samma proposition begäres ett anslag till inköp av gatsten för statens räkning å 2 miljoner kronor, vartill motsvarighet saknas i budgetförslaget. Under nionde huvudtiteln har i propositionen nr 170 äskats ett anslag å 0.89 miljon kronor såsom bidrag för anläggande av allmänna flottleden från Färnäs fjärden i Dalälven till Västlandsfjärden i Bottniska viken. I propositionen nr 193, angående domänverkets övertagande av Kalix träindustriaktiebolags tillgångar m. m., har föreslagits, att till avskrivning av lånekapital, anvisat åt föreningen Nederkalix industri u. p. a., skall under avbetalning å statsskulden uppföras ett anslag å 1.40 miljon kronor. Under femte huvudtiteln har enligt propositionen nr 219 äskats ett anslag å 200,000 kronor till vissa byggnadsarbeten vid statens yrkeshem samt skol- och yrkeshem. Beträffande sjunde huvudtiteln har i proposition nr 165 framlagts förslag om ett anslag å 200,000 kronor till återbäring av viss del av erlagd stämpelavgift för John och Antonie Rettigs museifonder till Gävle stad. Till låneunderstöd åt vissa fastighetsägare i Kiruna och Malmberget samt åt vissa egnahemsägare i Göteborgs och Bohus län hava i propositionerna nr 185 och 260 begärts kapitalökningsanslag under fonden för låneunderstöd å respektive 150,000 och 200,000 kronor; sammanlagt 125,000 kronor härav skulle belasta skattebudgeten.

I propositionen nr 239 angående prisreglerande åtgärder på jordbrukets område har anslaget till avsättning till jordbrukets prisregleringsfond äskats med 22 miljoner kronor eller med 2 miljoner kronor lägre belopp än det i statsverkspropositionen beräknade. Denna förändring, som betingats av nedräkning av vissa för prisregleringen avsedda avgiftsmedel, inverkar icke på budgetens balansering.

Beträffande Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen och i särskilda propositioner framlagda förslag har riksdagen i flertalet fall redan fattat beslut. I vissa fall har riksdagen på initiativ av enskilda motionärer anvisat anslag å allmänna skattebudgeten till högre belopp än det av Kungl. Maj:t föreslagna eller å riksstaten uppfört anslag, som icke varit upptagna i budgetförslaget. Bland dylika utgiftsökningar må nämnas, att anslaget till bidrag till främjande av bostadsbyggande på landsbygden höjts med 500,000 kronor, att anslaget till länsstyrelsernas avlöningar ökats med 100,000 kronor samt att anslaget till bidrag till gödselvårdsanläggningar anvisats med 150,000

kronor högre belopp än Kungl. Maj:t föreslagit. Med hänvisning till att levnadskostnadsindex vid de två senaste kvartalsskiftena varit 158 har riksdagen vidare höjt vissa anslag till dyrtidstillägg med 1.96 miljon kronor utöver vad som med utgångspunkt från levnadskostnadsindex 156 äskats i statsverkspropositionen; med tillämpning av samma beräkningsgrund beträffande övriga dyrtidstilläggsanslag tillkommer ett belopp av 0.78 miljon kronor. Å andra sidan har anslaget till avlöningar vid statens sinnessjukhus sänkts med 100,000 kronor. De av riksdagen beslutade ändringarna beträffande allmänna skattebudgeten — inklusive samtliga dyrtidstilläggsanslag — hava medfört en nettoökning å 3.63 miljoner kronor i förhållande till Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen och i särskilda propositioner framlagda anslagsäskanden.

Hänsyn bör jämväl tagas till vissa andra ändringar av budgetförslagets utgiftssida, beträffande vilka förutsatts, att förslag skulle framläggas i detta sammanhang eller vilka eljest påkallas vid ett förnyat övervägande av statsregleringen för nästa budgetår.

Enligt vad från riksgäldskontoret inhämtats, har man att förvänta minskade utgifter för räntor å statsskulden m. m. med 2.13 miljoner kronor samt för avbetalning å statsskulden med 1.04 miljon kronor, sistnämnda belopp motsvarande det i statsverkspropositionen upptagna anslaget för amortering å 1886 års 3 1/2 procents lån, vilket uppsagts till återbetalning. Huvudtiteln för riksdagen och dess verk m. m. bör enligt uppgift från riksgäldskontoret ökas med 169,800 kronor.

I syfte att bereda medel för fullföljande under innevarande budgetår av arrendeegnehemsverksamheten har Kungl. Maj:t i proposition nr 89 föreslagit riksdagen att bemyndiga fullmäktige i riksgäldskontoret att tillhandahålla det erforderliga beloppet, 900,000 kronor, såsom kapitalökning å arrendeegnehemsfonden för innevarande budgetår. Beloppet skulle täckas av lånemedel över den å riksstaten för löpande budgetår uppförda inkomsttiteln övriga lånemedel. Det har därvid förutsatts att, för upprätthållande av fördelningen på skattemedel och lånemedel av det i fonden nedlagda kapitalet, det för nästa budgetår äskade kapitalökningsanslaget till arrendeegnehemsfonden å 1,800,000 kronor skulle anvisas att utgå av lånemedel till ett belopp av allenast 600,000 kronor i stället för 1 miljon kronor såsom i statsverkspropositionen föreslagits. Vid bifall till detta förslag skulle alltså för skattebudgeten uppkomma en ökning av 400,000 kronor. Riksdagen har emellertid valt en sådan lösning av förevarande fråga, att riksdagen såsom kapitalökning för arrendeegnehemsfonden för budgetåret 1936/1937 anvisat ett reservationsanslag av 2,700,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att före ingången av nämnda budgetår av anslaget disponera högst 900,000 kronor. Riksdagen har därvid utgått från att — med hänsyn till den förut tillämpade relationen mellan lånemedel och skattemedel i fonden — av anslaget 1,500,000 kronor borde täckas av lånemedel och återstående 1,200,000 kronor av andra statsinkomster. Även i detta fall uppkommer en merbelastning av skattebudgeten för nästa budgetår på 400,000 kronor.

Såsom förlagskapital åt svenska spannmålsföreningen u. p. a. hava 1934 och 1935 års riksdagar i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (propositionerna 257/1934 och 98/1935) under utgifter för kapitalökning, fonden för förlag till statsverket, å riksstaten ställt till förfogande tillhopa 95 miljoner kronor. I propositionen nr 227 till 1935 års riksdag beräknades förlusterna å spannmålsföreningens verksamhet till 82 miljoner kronor. Behållningen å fonden för mötande av förluster å spannmålsregleringen den 30 juni 1935 beräknades till 6.5 miljoner kronor, varför av ifrågavarande förluster skulle återstå att täcka ett belopp av omkring 75 miljoner kronor. Beträffande sätet och ordningen för täckande av dessa förluster föreslogs i propositionen, att den nämnda summan av 75 miljoner kronor skulle amorteras på en tid av sex år, räknat från den 1 juli 1935. För budgetåret 1935/1936 skulle sålunda erfordras, att ett belopp av 12.5 miljoner kronor kunde ställas till förfogande för ändamålet. För täckande av detta amorteringsbelopp beräknades av veteavgiftsmedel finnas tillgängliga ungefär 7.5 miljoner kronor, varför sålunda återstode att på annat sätt anskaffa ett belopp av 5 miljoner kronor. För 1935/1936 anvisades för detta ändamål ett anslag å nämnda belopp under avbetalning å statsskulden och rubrik avskrivning av lånekapital, anvisat åt svenska spannmålsföreningen.

I årets statsverksproposition har under enahanda rubrik upptagits samma belopp som för löpande budgetår eller 5 miljoner kronor. Enligt Kungl. Maj:ts proposition nr 239 till 1936 års riksdag (sid. 99) beräknas emellertid förlusterna å spannmålsregleringen den 1 september 1936 uppgå till 90 miljoner kronor. Behållningen å fonden för mötande av förluster å spannmålsregleringen har beräknats till omkring 17.5 miljoner kronor, vartill kommer nyssnämnda, av 1935 års riksdag å riksstaten anvisade anslag för ifrågavarande ändamål av 5 miljoner kronor. Ett belopp av cirka 67.5 miljoner kronor skulle sålunda återstå att avskriva. Fördelas detta belopp på fem år, framkommer ett årligt amorteringsbehov av 13.5 miljoner kronor. I statsverkspropositionen liksom enligt propositionen nr 239 beräknas i avgifter för täckande av förluster å spannmålsregleringen under budgetåret 1936/1937 inflyta 10 miljoner kronor, vilka skola avsättas till fonden för mötande av nämnda förluster. Enligt sistnämnda proposition beräknas vidare kostnaderna för svenska spannmålsaktiebolagets verksamhet samt för anordnande av ett beredskapslager av brödsäd m. m. till sammanlagt 5.5 miljoner kronor. Med utgångspunkt härifrån skulle alltså av veteavgiftsmedel för konsumtionsåret 1936/1937 finnas tillgängliga endast 4.5 miljoner kronor att användas för täckande av förlusterna å spannmålsregleringen. I stället för, såsom enligt statsverkspropositionen, 5 miljoner kronor skulle alltså behöva under budgetåret 1936/1937 på annat sätt anskaffas $(13.5 - 4.5 =)$ 9 miljoner kronor. På grund härav torde förslag nu böra framläggas om sådan ändring av statsverkspropositionens anslagsäskande för ifrågavarande ändamål, att till avskrivning av lånekapital, anvisat åt svenska spannmålsföreningen, för budgetåret 1936/1937 anvisas ett anslag av 9 miljoner kronor, d. v. s. 4 miljoner kronor mera än i budgetförslaget.

I propositionen nr 249 har föreslagits, att jordbrukskasserörelsen skall stå under tillsyn av bank- och fondinspektionen. Kostnaderna för tillsynen för nästa budgetår hava uppskattats till i runt tal 40,000 kronor. Dessa kostnader hava ansetts böra, i anslutning till vad som gäller i fråga om utgifterna för tillsynen över bankväsendet, gäldas av de kontrollerade institutionerna själva. Erforderligt belopp för täckande av tillsynskostnaderna bör med den budgettekniska anordning, som tillämpas beträffande finansieringen av bank- och fondinspektionen, redovisas under inkomstiteln bidrag till bankinspektionen samt över ett under sjunde huvudtiteln uppfört förslagsanslag tillföras bankinspektionens fond, från vilken kostnaderna sedermera få bestridas. I enlighet härmed och då riksdagen redan anvisat anslaget för nästa budgetår till avsättning till bankinspektionens fond, torde under sjunde huvudtiteln nu böra äskas ett särskilt förslagsanslag å nämnda belopp, 40,000 kronor, under rubrik »Ytterligare avsättning till bankinspektionens fond». Till frågan om höjning av inkomstiteln bidrag till bankinspektionen återkommer jag i det följande.

Såsom jag redan i det föregående antytt, torde de tidigare anslagsäskandena för avskrivning av krisskulder nu böra undergå en mindre justering. Enligt den i statsverkspropositionen framlagda avskrivningsplan, om vilken jag förut erinrat, skulle för amortering av krisskulder disponeras *dels* inkomster av arvsskatt och skatt för gåva, extra inkomst- och förmögenhetsskatt och visst belopp automobilskattemedel samt inbetald royalty från Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag, sammanlagt (29 + 9.5 + 7 + 12 =) 57.5 miljoner kronor, *dels* 59 miljoner kronor av kassafondsmedel. För avskrivning av till allmänna arbeten m. m. anvisat lånekapital äskades i anslutning härtill ett förslagsanslag på 57.5 miljoner kronor och ett reservationsanslag på 59 miljoner kronor. Vid höjning av den beräknade inkomsten från malmbolaget med 8 miljoner kronor och frigörelse av den extra inkomst- och förmögenhetsskatten för allmänna budgetändamål, i överensstämmelse med vad jag vid diskussionen av frågan om budgetens balansering förordat, erfordras för slutlig avskrivning av krisskulder att för ändamålet disponeras 60.5 miljoner kronor av kassafondsmedel. De tidigare anslagsäskandena under Utgifter för kapitalökning: Avbetalning å statsskulden och rubrik Avskrivning av till allmänna arbeten m. m. anvisat lånekapital torde alltså böra förändras, förslagsanslaget till 56 och reservationsanslaget till 60.5 miljoner kronor.

Bortses från den kostnadsökning som skulle bli följden av en övergång till den försvarsordning som föreslagits i propositioner till årets riksdag, torde man, med utgångspunkt från hittills av riksdagen beslutade utgifter inklusive alla dyrtidstilläggsanslagen och, i den mån beslut av riksdagen ännu icke fattats, från Kungl. Maj:ts förslag i ännu icke avgjorda anslagsfrågor, enligt vad verkställt överslag giver vid handen, hava att räkna med, att allmänna skattebudgeten i förhållande till statsverkspropositionen ökats med 10.52 miljoner kronor. Om hänsyn därjämte tages till de senast omförmälda förändringar, beträffande vilka förslag nu framläggas eller vilka

eljest böra iakttagas vid uppgörandet av statsregleringen för nästa budgetår, erhålles till resultat, att utgiftssidan å allmänna skattebudgeten skulle i förhållande till statsverkspropositionen komma att förete en nettoökning av 11.92 miljoner kronor.

Till anförda siffror bör läggas den med övergången till en ny försvarsordning förbundna kostnadsökningen. Kungl. Maj:t har äskat anslag för försvarsändamål, som med sammanlagt 16.3 miljoner kronor överstiga den i statsverkspropositionen beräknade kostnaden. En försvarsreform med i huvudsak den kostnadsram som förutsatts i särskilda utskottets utlåtanden skulle medföra en ytterligare utgiftsstegring av betydande omfattning. Möjligheter föreligga icke ännu att bestämt angiva hur stor denna utgiftsökning skulle bli. Med stöd av nu föreliggande utlåtanden torde kostnadsökningen i förhållande till riksstatsförslaget likväl, såsom redan tidigare angivits, kunna beräknas uppgå till åtminstone 45 miljoner kronor. Läggas denna ökning till förut anförda stegringstal för den allmänna skattebudgetens utgiftssida erhålles en sammanlagd utgiftsökning på i runt tal 57 miljoner kronor.

Härtill kommer beträffande specialbudgeterna, å ena sidan en ökning av 40,000 kronor för ytterligare avsättning till bankspektionens fond och å andra sidan en minskning på 2 miljoner kronor å anslaget för avsättning till jordbrukets prisregleringsfond.

Såsom jag i det föregående påpekat, är det, under förutsättning att i propositionen nr 232 framlagda skatteförslag vinna riksdagens anslutning, möjligt att för budgetens balansering disponera det i riksstatsförslaget för avsättning till skatteutjämningsmedlens fond äskade anslaget. Budgettekniskt torde böra förfaras så, att medlen, sedan de influtit till fonden, därifrån omföras till statsregleringsfonden. Någon förändring av riksstatens utgiftssida är alltså icke påkallad.

Inkomsterna.

Statsverkspropositionens inkomstsida. I statsverkspropositionen utvisar skattebudgetens inkomstsida en summa av 1,059.30 miljoner kronor. Härav hänföra sig 833.93 miljoner kronor till egentliga statsinkomster och 157.93 miljoner kronor till inkomster av statens produktiva fonder. Riksbanksvinsten är upptagen till 4.5 miljoner kronor, och riksgäldskontorets inkomstmedel beräknas till 3.93 miljoner kronor. Under rubriken I anspråk tagna kapitaltillgångar upptages i riksstatsförslaget det belopp om 59 miljoner kronor, som på sätt förut nämnts tages i anspråk ur kassafonden till avskrivningen av krislånen.

Bland de under egentliga statsinkomster ingående skatterna beräknas inkomst- och förmögenhetsskatten giva 142 miljoner kronor, därvid föreslagits att skatten skall uttagas med 150 procent av grundbeloppen, vilket procenttal är tjuguheter lägre än det efter vilket skatten uttages under innevarande budgetår. Budgetförslaget räknar vidare med att särskild skatt å förmögen-

het samt extra inkomst- och förmögenhetsskatt skola utgå jämväl för år 1936 enligt samma grunder som hittills. Förslag till författningar i ämnet hava underställts riksdagen i propositionerna nr 23 och 22, vilka förslag riksdagen ännu icke förehåft till prövning. I utjämningskatt beräknas 9.2 miljoner kronor. Stämpelmedlen äro upptagna till 63 miljoner kronor, därav 29 miljoner kronor i arvsskatt och skatt för gåva. I automobilskattemedel beräknas inflyta 103 miljoner kronor. Tullmedlen äro upptagna till 150 miljoner kronor, accis å margarin och vissa andra fettvaror till 11 miljoner kronor, tobaksskatten till 84 miljoner kronor. I rusdrycksmedel beräknas sammanlagt 164 miljoner kronor. I propositionen nr 40 har framlagts förslag om fortsatt tillämpning under nästkommande budgetår av gällande bestämmelser i fråga om omsättnings- och utskänkningskatt å spritdrycker; riksdagen har bifallit detta förslag.

Under rubriken uppbörd i statens verksamhet beräknades i statsverkspropositionen bland annat avgifter för täckande av förluster å spannmålsregleringen till 10 miljoner kronor, vilken intäkt över ett under nionde huvudtiteln uppfört förslagsanslag skall omföras till fonden för mötande av förluster å spannmålsregleringen, samt avgifter för prisreglering på jordbrukets område till 13 miljoner kronor, vilka inkomster jämte avkastningen av accis å margarin och vissa andra fettvaror skola omföras till jordbrukets prisregleringsfond över ett likaledes under nionde huvudtiteln upptaget förslagsanslag.

Inkomsterna från statens affärsverksamhet upptagas i statsverkspropositionen till sammanlagt 121.03 miljoner kronor, därav för postverket 20 miljoner kronor, för telegrafverket 35 miljoner kronor, för statens järnvägar 36 miljoner kronor, för statens vattenfallsverk 20 miljoner kronor, för domänverket 10 miljoner kronor och för statens reproduktionsanstalt 30,000 kronor. Vid beräkning av dessa överskott har beträffande utgifter för dyrtidstillägg förutsatts, att dyrtidstilläggen skulle utgå enligt de grunder, som gällt under sista kvartalet 1935, alltså efter en levnadskostnadsindex av 156.

Såsom överskott å statens allmänna fastighetsfond har i statsverkspropositionen upptagits ett belopp av 7.3 miljoner kronor.

Under rubriken Fonden för statens aktier har för Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag beräknats, att ett belopp av 12 miljoner kronor skall för budgetåret 1936/1937 tillföras statsverket i royalty och därmed jämförlig ersättning.

Ny beräkning av vissa inkomstitlar. Under förhandenvarande förhållanden har jag ansett lämpligt att på nuvarande skede av budgetbehandlingen upptaga spørsmålet om inkomstberäkningarna till förnyat bedömande.

För att erhålla material för ett dylikt bedömande har jag, i likhet med vad som skett föregående år, anmodat cheferna för vederbörande verk och företag att till mig inkomma med förnyade beräkningar rörande den sannolika avkastningen för nästa budgetår av följande inkomstitlar i riksstaten, nämligen stämpelmedel, tullmedel, accis å silke, tobaksskatt, de olika rus-

drycksmedelstitlarna, fyr- och båkmedel samt överskotten å de fem stora affärsverken och å statens under statskontorets förvaltning stående utlåningsfonder. Härjämte har jag hos riksgäldsdirektören begärt ny beräkning beträffande riksgäldskontorets inkomster. För den sedvanliga kontrollräkningen av inkomst- och förmögenhetsskatten har jag låtit införskaffa material från taxeringsnämndsordförandena i riket.

Enligt de mottagna svaren skulle anledning till sänkning av de av Kungl. Maj:t tidigare föreslagna beräkningarna föreligga beträffande stämpelmedlen med någon miljon kronor, beträffande tullmedlen med 1 miljon kronor, omsättnings- och utskänkningsskatten å spritdrycker med 1 miljon kronor, beträffande vissa av statens utlåningsfonder med netto 0.55 miljon kronor samt beträffande riksgäldskontorets inkomstmedel med 3.37 miljoner kronor. Höjningarna hava däremot föreslagits beträffande tobaksskatten med 1 miljon kronor, brännvinstillverkningskatten med 0.5 miljon kronor samt fyr- och båkmedlen med 0.2 miljon kronor.

Rörande beräkningen av de särskilda inkomsttitlarna ber jag få anföra följande.

De beräkningar rörande avkastningen av inkomst- och förmögenhetsskatten, som verkstälts med ledning av det från taxeringsnämndsordförandena inkomna materialet, synas ge vid handen, att det sammanlagda debiterade skattebeloppet kan antagas bli va högre än det belopp, som legat till grund för statsverkspropositionens beräkning av inkomsttiteln. I statsverkspropositionen har titeln i fråga beräknats till 142 miljoner kronor. Om skatt utgår med 150 procent av grundbeloppet, torde skattens avkastning med stöd av det föreliggande materialet nu kunna antagas icke komma att understiga 151 miljoner kronor; vid den uttagningsprocent av 155, varom jag, i händelse av antagande av en försvarsordning med den kostnadsram som förutsatts av särskilda utskottet, i det följande ämnar framställa förslag, kan skatten beräknas inflyta med 156 miljoner kronor. I anslutning härtill torde avkastningen av den extra inkomst- och förmögenhetsskatten — uttagen enligt i propositionen nr 22 föreslagna grunder — kunna beräknas till ett från 9.5 till 10 miljoner kronor förhöjt belopp. Med den förändring av grunderna för uttagande av extra inkomst- och förmögenhetsskatt, varom jag senare i dag (proposition nr 268) under nyss angiven förutsättning ämnar framställa förslag, kan skatten beräknas till 30 miljoner kronor. Jämväl utjämningskatten kan antagas höjd med 0.5 miljon kronor till 9.70 miljoner kronor.

Stämpelmedel äro i riksstaten för löpande budgetår upptagna med 57 miljoner kronor, varav 27 miljoner kronor beräknats belöpa å arvsskatt och skatt för gåva samt 30 miljoner kronor å övriga stämpelmedel. Riksräkenskapsverket uppskattar, såsom framgår av verkets i det föregående återgivna beräkning rörande utfallet av löpande statsreglering, avkastningen av stämpelmedlen för innevarande budgetår till sammanlagt 61 miljoner kronor och antager, att därav uppbörden av arvsskatt och skatt för gåva uppgår

till 28.5 miljoner kronor. Övriga stämpelmedel skulle alltså giva 32.5 miljoner kronor eller 2.5 miljoner kronor mera än det i riksstaten beräknade beloppet. Sedermera har riksräkenskapsverket i tabellbilaga till sin förut berörda skrivelse till riksdagens särskilda utskott beräknat inkomsten av stämpelmedel till 62 miljoner kronor, varav 29 miljoner kronor i arvsskatt och skatt för gåva. Enär det belopp, varmed amorteringsanslaget skall belastas, såvitt angår arvs- och gåvoskatten faställes till samma belopp, som efter budgetårets slut beräknas hava influtit i sådan skatt, påverkar det väntade överskottet å skattens avkastning icke budgetutfallet i övrigt.

I statsverkspropositionen hava stämpelmedlen för nästkommande budgetår upptagits till sammanlagt 63 miljoner kronor, varav 29 miljoner kronor beräknad inkomst av arvsskatt och skatt för gåva; på övriga stämpelmedel hava alltså beräknats komma ett belopp av 34 miljoner kronor. Härvid har hänsyn tagits till ökade intäkter av stämpelavgift å lottsedar och lotterivinstskatt på grund av en planerad ökning av antalet lotter i penninglotteriet.

I den från generalpoststyrelsen överlämnade nya förslagsberäkningen uppskattas stämpeluppbörden genom postverket under nästkommande budgetår till i runt tal 60.5 miljoner kronor. Härtill kommer viss stämpeluppbörd genom länsstyrelserna.

Ifrågavarande uppskattning av stämpelmedelsavkastningen under nästa budgetår framstår som mycket försiktig. Under tiden juni 1935—maj 1936 har stämpeluppbörden genom postverket uppgått till 61.5 miljoner kronor. Om hänsyn därjämte tages till stämpeluppbörden genom länsstyrelserna, torde avkastningen av stämpelmedlen under innevarande budgetår kunna antagas komma att uppgå till åtminstone 62 miljoner kronor. Anledning torde under dessa omständigheter saknas att revidera det i statsverkspropositionen framlagda förslaget att beräkna inkomsten av stämpelmedel till 63 miljoner kronor, varav allt fortfarande 29 miljoner kronor kunna antagas belöpa på arvsskatt och skatt för gåva.

I fråga om beräkningen av tullmedlen har i en av generaltulldirektören till mig överlämnad promemoria anförts i huvudsak följande.

Den debiterade uppbörden av tullmedel under juli—april månader av budgetåret 1935/1936 har uppgått till i runt tal 130 miljoner kronor. Restitutiönerna av tullmedel under samma tid hava belöpt sig till omkring 5 miljoner kronor. För återstående delen av budgetåret torde beloppen kunna uppskattas till respektive 25 miljoner kronor och 1 miljon kronor. Uppbörden av tullmedel under innevarande budgetår i avrundat tal skulle således uppgå till 155 miljoner kronor brutto eller efter avdrag av beräknade restitutioner, 6 miljoner kronor, till 149 miljoner kronor, utgörande 12 miljoner kronor mera än vad inkomsten av tullmedel upptagits till i riksstaten för budgetåret 1935/1936, nämligen 137 miljoner kronor.

Tullmedelsinkomsten för innevarande budgetår, sådan den nu beräknats, visar betydligt högre belopp än tullmedelsuppbörden för nästföregående budgetår, vilken uppgick till allenast 142 miljoner kronor. En jämförelse månad för månad av de båda budgetåren giver vid handen, att uppbörds-

siffran för envar av detta budgetårs tilländagångna tio månader ligger över motsvarande siffra för budgetåret 1934/1935; för sistförflutna april månad belöpte bruttouppbörden av tullmedel sig till 13.5 miljoner kronor mot 13.2 miljoner kronor samma månad i fjol. Den genomgående förbättring i tullmedelsinkomsterna, som under hela budgetåret 1934/1935 gjorde sig tydligt gällande, har således även därefter alltjämt fortskridit. Detta förhållande giver stöd för antagandet, att inkomsterna av tullmedlen skola ännu någon tid om icke ytterligare tillväxa så åtminstone bibehålla sitt höga läge.

Med avseende å varaktigheten av detta gynnsamma tillstånd är det vanskligt att göra några förutsägelser. Såvida icke de nuvarande allmänna ekonomiska förhållandena till följd av extra ordinära händelser komma att undergå en mera omfattande försämring, torde emellertid knappast behöva befaras, att tullmedelsuppbörden skall före utgången av nästinstundande budgetår komma att nedgå. Med denna förutsättning bör bruttouppbörden av tullmedel för budgetåret 1936/1937 kunna upptagas med samma belopp som det, vartill motsvarande uppbörd för budgetåret 1935/1936 uppskattats, eller med i runt tal 155 miljoner kronor.

Restitutionerna av tullmedel hava under budgetåret 1934/1935 belöpt sig till omkring 4.5 miljoner kronor. Under juli—april månader av budgetåret 1935/1936 hava de, såsom ovan nämnts, uppgått till omkring 5 miljoner kronor; och för hela innevarande budgetår kunna de, efter vad förut sagts, beräknas till omkring 6 miljoner kronor. Detta belopp synes, med hänsyn jämväl till vad ovan anförts beträffande storleken av bruttouppbörden för budgetåret 1936/1937, kunna angivas såsom ungefärligt belopp även för restitutionerna av tullmedel under sistnämnda budgetår.

Ett belopp av 149 miljoner kronor skulle följaktligen utgöra det nettobelopp, med vilket tullmedel, så vitt nu kan bedömas, torde kunna förväntas inflyta under budgetåret 1936/1937. Härvid bortses från sådana å tulluppbörden inverkan större förändringar i gällande tullsatser eller mera genomgripande nya importregleringsåtgärder, som kunna komma att vidtagas.

Vid den i december 1935 verkställda beräkningen rörande utfallet av rikstatsens inkomstsida för budgetåret 1935/1936 uppskattades den behållna inkomsten av tullmedel till 147 miljoner kronor. På grundval bland annat härav beräknades inkomstiteln i förslaget till riksstat för budgetåret 1936/1937 till 150 miljoner kronor. Enligt nu tillgängliga uppgifter synes utfallet av inkomstiteln för löpande budgetår icke behöva beräknas till lägre belopp än, såsom riksräkenskapsverket antagit, 150 miljoner kronor. Med utgångspunkt härifrån och med hänsyn tagen till att tullinkomsterna även under förutsättning av oförändrad konjunktur kunna antagas visa en svag stegringstendens, torde inkomsten av tullmedel för nästa budgetår kunna uppskattas något högre än enligt statsverkspropositionen. Med tanke på de ovissa framtidsutsikterna och då de sista uppgifterna över tulluppbörden synas tyda på en viss avmattning, anser jag mig dock icke kunna förorda, att tullmedlen nu beräknas till högre belopp än 152 miljoner kronor.

Beträffande *accis* å silke finner jag i likhet med generaltulldirektören skäl icke föreligga till ändring i statsverkspropositionens beräkning.

I anslutning till vad som från Tobaksmonopolets sida ifrågasatts anser jag, att avkastningen av *t o b a k s s k a t t e n* för nästa budgetår bör kunna upp-

tagas till 85 miljoner kronor eller 1 miljon kronor mera än det i statsverkspropositionen beräknade beloppet.

Den av chefen för kontrollstyrelsen föreslagna uppräknigen av inkomsten av brännvinstillverkningsskatten med 0.5 miljon kronor till 14.5 miljoner kronor biträder jag. Enligt vad verkschefen föreslagit, torde däremot omsättnings- och utskänkningsskatten å spritdrycker böra nedsättas med 1 miljon kronor till 89 miljoner kronor.

Såsom jag i det föregående erinrat, har i propositionen nr 249 angående jordbrukskasserörelsen förutsatts, att jordbrukskassorna skola erlægga bidrag till bestridande av kostnaderna för tillsynen å rörelsen genom bank- och fondinspektionen. Dessa bidrag torde böra redovisas under inkomsttiteln bidrag till bankinspektionen. Då kostnaderna för ifrågavarande tillsyn under nästa budgetår, såsom förut nämnts, uppskattats till 40,000 kronor, torde intäkterna under nämnda titel böra upptagas till 40,000 kronor högre belopp än enligt statsverkspropositionen eller med 110,000 kronor. Mot denna inkomsttitel komma för nästa budgetår att svara två under sjunde huvudtiteln uppförda anslag för avsättning till bankinspektionens fond.

I statsverkspropositionen har under uppbörd i statens verksamhet beräknats avgifter för prisreglering på jordbrukets område med 13 miljoner kronor. Inkomsterna å denna titel tillsammans med accisen å margarin och vissa andra fettvaror överföras över ett under nionde huvudtiteln upptaget förslagsanslag till jordbrukets prisregleringsfond. I propositionen nr 239 (sid. 101) hava de avgifter, som skola ingå i nämnda fond, beräknats, intäkterna av margarinaccisen — i överensstämmelse med statsverkspropositionen — till 11 miljoner kronor, oljekaksskatten till 7 miljoner kronor och övriga hithörande avgifter till 4 miljoner kronor. I anslutning till vad sålunda förekommit torde å riksstatens inkomstsida — med ändring av i statsverkspropositionen framlagt förslag — titeln avgifter för prisreglering på jordbrukets område upptagas med 11 miljoner kronor eller — liksom motsvarande utgiftsanslag — med 2 miljoner kronor lägre belopp än det som i statsverkspropositionen beräknats.

Jag tillstyrker generaltulldirektörens förslag, att inkomsterna under titeln fyr- och båkmedel beräknas till 200,000 kronor högre belopp än enligt statsverkspropositionen eller till 3.5 miljoner kronor.

Beträffande överskotten å statens affärsverk torde jag få erinra, att dessa överskott i statsverkspropositionen beräknats, såvitt angår utgifterna för dyrtidstillägg, med utgångspunkt från en levnadskostnadsindex av 156. I de av verkscheferna nu framlagda beräkningarna hava dessa utgifter uppskattats efter en levnadskostnadsindex av 158.

I förslaget till riksstat för budgetåret 1936/1937 har postverkets överskott upptagits till 20 miljoner kronor. I en nu till mig från generalpoststyrelsen överlämnad promemoria har ändring i denna beräkning icke ifrågasatts.

Telegrafverkets överskott upptogs i statsverkspropositionen till 35 miljoner kronor. Av vad chefen för telegrafverket i en till mig överlämnad promemoria anfört framgår, att denna inkomstberäkning kan bibehållas oförändrad.

Beträffande överskottet å statens järnvägar uppgav järnvägsstyrelsen i skrivelse den 10 december 1935 för budgetåret 1936/1937 det beräkningsbara bokförda överskottet till 30.7 miljoner kronor, varav 28.2 miljoner kronor inflytande i vanlig ordning och 2.5 miljoner kronor beräknat garantitillägg från Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag för malmbanan. Sagda enligt 1927 års malmavtal beräknade tillägg komme — såsom i nyssnämnda skrivelse framhållits — jämlikt 1934 års avtal icke att inbetalas eller ens att debiteras utan blott att påföras visst regleringskonto. Däremot skulle med från bolaget anmäld transportmängd statens järnvägar under budgetåret komma att erhålla 5.7 miljoner kronor i form av s. k. fraktförhöjning. Det kassamässiga överskottet av statsbanerörelsen skulle alltså uppgå till $30.7 - 2.5 + 5.7 = 33.9$ miljoner kronor eller efter avrundning 34 miljoner kronor, vilket belopp av styrelsen föreslogs upptaget i riksstaten för budgetåret 1936/1937.

I 1936 års statsverksproposition har inkomsten från statens järnvägar emellertid ansetts kunna höjas från förenämnda 34 till 36 miljoner kronor under motivering bland annat, att inkomsten av fraktförhöjning i järnvägsstyrelsens kalkyler upptagits till ett jämförelsevis lågt belopp.

I en från järnvägsstyrelsen till mig överlämnad promemoria har nu anförts huvudsakligen följande:

Beträffande den av järnvägsstyrelsen meddelade förhandsberäkningen hade styrelsen framhållit, att densamma måste bli behäftad med väsentligt större osäkerhet än motsvarande beräkningar, avgivna under lugna ekonomiska och politiska konjunkturen. Styrelsen hade vid beräkningarna antagit, att den hösten 1935 uppnådda relativt stora trafikvolymen komme att intill utgången av budgetåret 1936/1937 ungefärligen bibehållas, men ingen fortsatt förbättring därutöver ernås.

Vid beräkningarnas avgivande hade styrelsen haft att tillgå i viss mån preliminära uppgifter enligt bokföringen över inkomsternas och utgifternas storlek t. o. m. oktober 1935. Resultaten för de fem ytterligare månader, november 1935—mars 1936, vilka nu föreläge, visade, att utvecklingen i fråga om inkomsterna hittills varit något gynnsammare än av styrelsen sålunda antagits. Emellertid komme förbättringen nästan helt på persontrafik samt lapplandsmalm, medan för godstrafiken den återhämtning, som sedan våren 1933 pågått, nu syntes hava avlösts av praktiskt taget fullständig stagnation. För mars månad tagen för sig hade det uppnådda resultatet varit sämre icke blott än det beräknade utan jämväl än fjolårets. Visserligen kunde man icke draga några bindande slutsatser ur uppgifterna för en enda månad, alldeles särskilt icke om dessa — såsom här vore fallet — ännu icke vore bokföringsmässigt fastställda, men uppgifterna manade dock till försiktighet i fråga om beräkningarna för instundande budgetår. Man syntes vid sådant förhållande icke lämpligen kunna räkna med högre inkomster av trafiken exkl. lapplandsmalm än vad i skrivelsen den 10 december 1935 antagits, d. v. s. för statens järnvägar exkl. malmbanan 176.5 miljoner kronor.

Däremot syntes en viss ej oväsentlig stegring av utgifterna vara oundviklig. En ökning av utgifterna för statens järnvägar exkl. malmbanan med 2 miljoner kronor eller från 152.7 till 154.7 miljoner kronor syntes böra antagas. Tyvärr vore att befara, att denna beräkning kunde komma att visa sig ligga i underkant.

Vad slutligen beträffar trafiken av lapplandsmalm, så vore ökningen stark och accelererad. Förbättringen komme emellertid icke statens järnvägar tillgodo utan ginge till Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag i form av minskat garantitillägg. Med nuvarande trafik komme för 1936 intet sådant tillägg att utgå. För malmbanan finge alltså räknas med oförändrat överskott 6.9 miljoner kronor.

Förutsebara inkomster och utgifter för nästkommande budgetår skulle alltså bli (176.5 — 154.7 + 6.9 =) 28.7 miljoner kronor. Såsom redan nämnt, kunde för innevarande år hela inkomsten av malmbanan förväntas inflyta i vanlig ordning, och förestående bokföringsmässiga överskott bleve alltså i sin helhet även kassamässigt. Såsom kassamässigt överskott för nästkommande budgetår vore därjämte att räkna av Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag gjorda inbetalningar av skuld för garantitillägg under tidigare år, tillhoppa 7.7 miljoner kronor. Summa överskott skulle alltså bli (28.7 + 7.7 =) 36.4 eller avrundat 36 miljoner kronor.

Förestående beräkning vore, som redan antytts, behäftad med åtskilliga osäkerhetsmoment, och utsikterna till försämring syntes överväga. Så oviss som ställningen alltfört vore, ville emellertid järnvägsstyrelsen icke påyrka någon sänkning av det i statsverkspropositionen upptagna beloppet 36 miljoner kronor.

Med stöd av sålunda föreliggande beräkningar torde även nu överskottet för statens järnvägar kunna upptagas till det i statsverkspropositionen beräknade beloppet.

Överskotten för statens vattenfallsverk och domänverket torde, enligt från vattenfallsstyrelsen och domänstyrelsen lämnade uppgifter, likaledes böra nu beräknas till de belopp, varmed inkomstitlarna upptagits i statsverkspropositionen.

I enlighet med vad jag sålunda förordat, har jag icke ifrågasatt någon ändring i statsverkspropositionens beräkningar av överskotten å affärsverken. Med hänsyn till att verkens utgifter för dyrtidstillägg nu beräknas efter ogynnsammare grunder än enligt statsverkspropositionen, innebär detta likväl, att den samlade inkomsten för affärsverken förutsattes bli något högre än som tidigare antagits.

I statsverkspropositionen har överskottet å statens allmänna fastighetsfond beräknats till 7.3 miljoner kronor. Efter en närmare granskning av de utav vederbörande myndigheter verkställda beräkningarna av inkomster och utgifter å fastighetsfondens stat har i propositionen nr 214 med förslag till inkomst- och utgiftsstat för statens allmänna fastighetsfond för budgetåret 1936/1937 m. m. föreslagits — med ändring av den i statsverkspropositionen gjorda inkomstberäkningen — att inkomstiteln statens allmänna fastighetsfond skall i riksstaten för budgetåret 1936/1937 upptagas med ett belopp av 7.5 miljoner kronor eller 0.2 miljon kronor mera än enligt statsverkspropositionen. Sedan riksdagen i skrivelse nr 169 anmält, att riksdagen godkänt det framlagda förslaget till stat för fastighets-

fonden, torde inkomstiteln böra i riksstaten för nästa budgetår upptagas med det i propositionen nr 214 föreslagna beloppet.

Under fonden för statens aktier har i statsverkspropositionen upptagits bland annat ett belopp av 12 miljoner kronor i inkomst av royalty och därmed jämförlig ersättning från Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag. Denna inkomst har bundits för avskrivningen av krislånen till allmänna arbeten m. m. Med stöd av upplysningar, som jag under hand inhämtat från malmbolaget, anser jag mig, som redan angivits, nu kunna uppskatta den inkomst av berörda slag, som kan tillföras statsverket under budgetåret 1936/1937, till 20 miljoner kronor.

Under rubriken fonden för statens aktier torde riksstaten böra kompletteras med en ny titel, avsedd för redovisning av statens inkomst av aktierna i svenska spannmålsaktiebolaget. Detta bolag handhar de statliga åtgärderna av organisatorisk och affärsmässig art beträffande spannmålsmarknaden. Bolagets aktiekapital utgör 5 miljoner kronor och har tillskjutits av staten. I avtal mellan staten och bolaget stadgas bland annat, att bolaget äger av staten uppbära ersättning, som Kungl. Maj:t bestämmer, för bestridande av kostnaderna för bolagets verksamhet, och att ersättningen bör utgå med visst belopp för räkenskapsår samt bestämmas så att skälig förräntning av bolagets aktiekapital möjliggöres. På grund härav och då kostnaderna för statens aktieteckning i bolaget bestritts av lånemedel synes berörda ersättning — som torde böra utgå av fonden för mötande av förluster å spannmålsregleringen — böra bestämmas så, att full förräntning, beräknad efter 4.5 procent, erhålles å ifrågavarande lånemedelsplacering. I riksstaten för budgetåret 1936/1937 torde därför under rubriken fonden för statens aktier böra uppföras en inkomstitel, benämnd »Svenska spannmålsaktiebolaget», med ett belopp av 225,000 kronor.

Beträffande överskotten å statens utlåningsfonder ha från statskontoret och riksgäldskontoret föreslagits de ändringar, som framgå av följande sammanställning:

Utlåningsfond	I 1936 års statsverksproposition beräknade överskott	Nu beräknade överskott	Ökning (+) minskning (-)
	kronor	kronor	kronor
Lånefonden för bostadsbyggande i städer och stadsliknande samhällen.....	15,000	30,000	+ 15,000
Lånefonden för främjande av bostadsbyggande på landsbygden	50,000	30,000	- 20,000
Allmänna järnvägslånefonden	575,000	678,000	+ 103,000
Bibanelånefonden	100	9,000	+ 8,900
Lånefonden för anskaffning av motorvagnar m. m. åt enskilda järnvägar	50,000	9,500	- 40,500
Vattenkraftslånefonden	250,000	260,000	+ 10,000
Luftfartslånefonden.....	50,000	20,000	- 30,000
Gödselvärdslånefonden	25,000	20,000	- 5,000
Statens mejerilånefond	150,000	140,000	- 10,000
Statens sekundärlånefond för jordbrukare	500,000	50,000	-450,000
Kraftledningslånefonden.....	350,000	300,000	- 50,000
Arrendeegnahmefonden.....	50,000	65,000	+ 15,000
Västerbottens och Norrbottens nybygges- och bostadsförbättringslånefond	4,000	2,000	- 2,000
Täckdiktningsslånefonden	160,000	115,000	- 45,000
Fiskerilånefonden.....	110,000	120,000	+ 10,000
Lånefonden för inköp av gasgeneratorer för motordrift	5,000	3,000	- 2,000
Lånefonden för ackordslån och förlagslån åt hantverkare	60,000	57,000	- 3,000
Rederilånefonden	650,000	610,000	- 40,000
Fonden för låneunderstöd.....	207,000	190,000	- 17,000

Mot de sålunda framlagda beräkningarna, enligt vilka överskotten å utlåningsfonderna skulle minska med sammanlagt 552,600 kronor, har jag intet att erinra. Med undantag för inkomstiteln lånefonden för ackordslån och förlagslån åt hantverkare, som beröres av en ifrågasatt formell jämkning av riksstaten, torde de i sammanställningen angivna inkomstitlarna bära upptagas i riksstaten med de föreslagna beloppen.

Beträffande nämnda lånefond har Kungl. Maj:t i propositionen nr 177 föreslagit, att den skulle sammanslås med den andra nu bestående lånefond, som inrättats för tillgodoseende av hantverkets behov, nämligen lånefonden för befrämjande av hantverk och mindre industri (hantverkslånefonden), vars avkastning i statsverkspropositionen beräknats till 12,000 kronor. Avkastningen av den sammanslagna fonden, som skulle benämnas statens hantverkslånefond, kan i anslutning till anförda uppgifter uppskattas till (57,000 + 12,000 =) 69,000 kronor. Sedan riksdagen numera bifallit berörda proposition, torde inkomstitlarna för de nuvarande båda lånefonderna

böra ersättas av en ny titel, »Statens hantverkslånefond», under vilken titel för budgetåret 1936/1937 bör beräknas ett belopp av 69,000 kronor.

Riksgäldskontoret har beräknat riksgäldskontorets inkomstmedel till allenast 560,000 kronor mot i statsverkspropositionen upptagna 3,925,000 kronor. Denna betydande minskning är i huvudsak föranledd därav att Skandinaviska kreditaktiebolaget guldit återstoden av sitt statslån. Mot riksgäldskontorets ifrågavarande beräkning har jag intet att erinra. I enlighet härmed torde i riksstaten för budgetåret 1936/1937 böra under titeln riksgäldskontorets inkomstmedel beräknas ett belopp av 560,000 kronor.

Under I anspråk tagna kapitaltillgångar och rubrik Statens produktiva fonder har i statsverkspropositionen beräknats ett belopp av allenast 16,500 kronor uti återbetalning av allmänna byggnadslånefondens medel. Med anledning av förslag i propositionen nr 193, som av riksdagen bifallits, kan inkomstiteln nu tillföras ytterligare medel.

I nämnda proposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen, att åtgärder måtte vidtagas för avveckling av Kalix träindustriaktiebolag och föreningen Nederkalix industri u. p. a. Enligt vad nu beslutats skall avvecklingen av nämnda bolag äga rum på det sätt att bolaget går i likvidation, därvid domänverket uppträder såsom köpare av bolagets tillgångar. Köpeskillingen skall täckas med anlåtande av domänverkets driftsmedel och markinköpsfond. Vid försäljningen inflytande medel skola i första hand användas för återbetalning av bolagets skulder. Därest köpeskillingen kommer att överstiga den sammanlagda skuldsumman, kommer vidare av det för utdelning åt aktieägarna disponibla beloppet något mer än 75 % på grund av statens aktieinnehav i bolaget att återgå till statsverket. Såsom riksräkenskapsverket i utlåtande i ärendet anmärkt och på skäl nämnda ämbetsverk anfört, bör en dylik å staten belöpande utdelning ävensom ett å riksstaten för budgetåret 1934/1935 från fonden för låneunderstöd till bolaget anvisat lånebelopp å 1,500,000 kronor — eller den del därav som må komma att täckas av köpeskillingen — efter verkställd återleverering till statsverket tillföras statsregleringsfonden och redovisas såsom inkomst å riksstaten under rubriken I anspråk tagna kapitaltillgångar. Det för budgetåret 1936/1937 framlagda förslaget till riksstat torde till följd härav böra ändras. Av anledning, som framgår av propositionen nr 193, torde förenämnda å riksstatens inkomstsida ingående medel icke böra upptagas till högre belopp än 1,400,000 kronor. Detta belopp torde böra beräknas under den i statsverkspropositionen upptagna inkomstiteln I anspråk tagna kapitaltillgångar: 3. Statens produktiva fonder. Jag erinrar att, såsom förut nämnts, i samma proposition nr 193 föreslagits upptagande av ett anslag på riksstatens utgiftssida på 1,400,000 kronor till avskrivning av lånekapital, anvisat åt föreningen Nederkalix industri u. p. a., samt att riksdagen bifallit detta förslag.

Under I anspråk tagna kapitaltillgångar och rubriken Statens produktiva fonder torde alltså böra för budgetåret 1936/1937 beräknas ett belopp av $(16,500 + 1,400,000 =) 1,416,500$ kronor.

I enlighet med vad jag tidigare förordat torde slutligen, för att en frigörelse av den extra inkomst- och förmögenhetsskatten för allmänna budgetändamål skall möjliggöras, det under I anspråk tagna kapitaltillgångar: 4. Statsverkets kassafond i statsverkspropositionen upptagna beloppet på 59 miljoner kronor böra höjas till 60.5 miljoner kronor.

Departementschefen.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte — med ändring av i statsverkspropositionen framlagt förslag angående det procenttal av stadgade grundbelopp, varmed inkomst- och förmögenhetsskatt för år 1936 skall utgå — föreslå riksdagen

att besluta, att — i händelse av antagande av en försvarsreform med den kostnadsram som förutsatts av särskilda utskottet — inkomst- och förmögenhetsskatt för år 1936 skall utgå med 155 procent av de i 18 § i förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt stadgade grundbeloppen.

Vidare hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte — med ändring av i statsverkspropositionen framlagda förslag såvitt avser upptagande å riksstaten för budgetåret 1936/1937 av nedan angivna inkomstitlar — föreslå riksdagen att under nyss angiven förutsättning i nämnda riksstat beräkna dessa inkomstitlar sålunda:

Inkomst- och förmögenhetsskatt, <i>bevillning</i>	kronor	156,000,000
Extra inkomst- och förmögenhetsskatt, <i>bevillning</i>	»	30,000,000

Ytterligare hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte

dels — med ändring av i statsverkspropositionen framlagda förslag såvitt avser upptagande å riksstaten för budgetåret 1936/1937 av nedan angivna inkomstitlar — föreslå riksdagen att i nämnda riksstat beräkna dessa inkomstitlar sålunda:

Utjämningskatt, <i>bevillning</i>	kronor	9,700,000
Tullmedel, <i>bevillning</i>	»	152,000,000
Tobaksskatt, <i>bevillning</i>	»	85,000,000
Brännvinstillverkningskatt, <i>bevillning</i> ..	»	14,500,000
Omsättnings- och utskänkningskatt å spritdrycker, <i>bevillning</i>	»	89,000,000
Bidrag till bankinspektionen	»	110,000

Avgifter för prisreglering på jordbrukets område	kronor	11,000,000
Fyr- och båkmedel	»	3,500,000
Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag ..	»	20,000,000
Lånefonden för bostadsbyggande i städer och stadsliknande samhällen	»	30,000
Lånefonden för främjande av bostadsbyggande på landsbygden	»	30,000
Allmänna järnvägslånefonden	»	678,000
Bibanelånefonden	»	9,000
Lånefonden för anskaffning av motorvagnar m. m. åt enskilda järnvägar ..	»	9,500
Vattenkraftslånefonden	»	260,000
Luftfartslånefonden	»	20,000
Gödselvårdslånefonden	»	20,000
Statens mejerilånefond	»	140,000
Statens sekundärlånefond för jordbrukare	»	50,000
Kraftledningslånefonden	»	300,000
Arrendeegnahemsfonden	»	65,000
Västerbottens och Norrbottens nybygges- och bostadsförbättringslånefond	»	2,000
Täckdikningslånefonden	»	115,000
Fiskerilånefonden	»	120,000
Lånefonden för inköp av gasgeneratorer för motordrift	»	3,000
Rederilånefonden	»	610,000
Fonden för låneunderstöd	»	190,000
Riksgäldskontorets inkomstmedel	»	560,000
I anspråk tagna kapitaltillgångar:		
3. Statens produktiva fonder	»	1,416,500
4. Statsverkets kassafond	»	60,500,000;

dels föreslå riksdagen att å riksstaten för budgetåret 1936/1937 under rubriken B. III. Fonden för statens aktier uppföra följande inkomstitel sålunda:

Svenska spannmålsaktiebolaget .....

kronor 225,000;

dels ock — med uteslutande av de i förslaget till riksstat för budgetåret 1936/1937 upptagna inkomstitlarna hantverkslånefonden och lånefonden för ackordslån och förlagslån åt hantverkare — föreslå riksdagen att å riksstaten för budgetåret 1936/1937 under rubriken B. IV. Statens utlåningsfonder uppföra följande inkomstitel sålunda:

Statens hantverkslånefond .....

kronor 69,000.

Slutligen hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte

dels föreslå riksdagen att till ytterligare avsättning till bankinspektionens fond under sjunde huvudtiteln för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av .. kronor 40,000;

dels — med ändring av i statsverkspropositionen framlagt förslag — föreslå riksdagen att bland utgifter för kapitalökning under rubriken avbetalning å statsskulden till avskrivning av till allmänna arbeten m. m. anvisat lånekapital för budgetåret 1936/1937 anvisa ett

förslagsanslag av ..... kronor 56,000,000, därav 7,000,000 kronor att utgå av automobilskattemedel; samt ett

reservationsanslag av ..... kronor 60,500,000;

dels ock — med ändring av i statsverkspropositionen framlagt förslag angående anslag till avskrivning av lånekapital, anvisat åt svenska spannmålsföreningen — föreslå riksdagen att bland utgifter för kapitalökning under rubriken avbetalning å statsskulden till avskrivning av lånekapital, anvisat åt svenska spannmålsföreningen, för budgetåret 1936/1937 anvisa ett anslag av ..... kronor 9,000,000.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Gunnar MacDowall-Pihlström.

	I riksstaten beräknat belopp	Behållen inkomst	Underskott, att ersättas av kassa- fonden	Överskott, att till- föras kassa- fonden
	Milj. kr.	Milj. kr.	Milj. kr.	Milj. kr.
B. Inkomster av statens produktiva fonder.				
I. Statens affärsverksamhet:				
1. Postverket, <i>bevillning</i>	18.50	19.92	—	1.42
2. Telegrafverket	33.00	36.26	—	3.26
3. Statens järnvägar	26.00	40.05	—	14.05
4. Statens vattenfallsverk	19.00	19.97	0.01	0.98
5. Domänverket.....	12.00	8.33	3.67	—
6. Statens reproduktionsanstalt.....	0.03	0.04	—	0.01
Säger för statens affärsverksamhet	108.53	124.57	3.68	19.72
II. Statens allmänna fastighetsfond	7.98	8.35	—	0.37
III. Fonden för statens aktier:				
1. Luossavaara-Kiirunavaara aktieföretag	—	—	—	—
2. Aktieföretaget Svenska tobaksmonopo- let	12.09	12.09	—	—
Säger för fonden för statens aktier	12.09	12.09	—	—
IV. Statens utlåningsfonder	13.22	13.12	0.15	0.05
V. Statsverkets fond av rusdrycksmedel ..	0.54	0.71	—	0.17
Säger för inkomster av statens produktiva fonder	142.36	158.84	3.83	20.31
C. Andel i riksbankens vinst.....	3.00	4.50	—	1.50
D. Riksgäldskontorets inkomstmedel	7.00	3.93	3.07	—
E. I anspråk tagna kapitaltillgångar.				
1. Reservationer å anslag för verkliga utgifter	0.73	1.43	—	0.70
2. Reservationer å anslag för kapital- ökning.....	—	—	—	—
3. Statens produktiva fonder	8.02	8.02	—	—
Säger för i anspråk tagna kapitaltillgångar	8.7	9.45	—	0.70
Summa för skattebudgetens inkomstitlar	935.68	1,005.79	10.25	60.74
			nettoöverskott 50.49	

Bilaga B.

Riksräkenskapsverkets skrivelse den 20 maj 1936 till riksdagens särskilda utskott

angående den väntade utvecklingen under de närmaste åren av det ekonomiska och statsfinansiella läget.

Kungl. Maj:t har den 24 april 1936 anbefallt riksräkenskapsverket att verkställa och till riksdagens särskilda utskott överlämna de utredningar rörande den väntade utvecklingen under de närmaste åren av det ekonomiska och statsfinansiella läget i vårt land, vilka må kunna på grundval av förefintligt material åvägabringas och som kunna tjäna till ledning vid bedömandet av de ekonomiska förutsättningarna för ordnandet av Sveriges försvarsväsende.

Rörande det riksräkenskapsverket sålunda lämnade utredningsuppdraget vill ämbetsverket inledningsvis framhålla, att några säkra hållpunkter för bedömandet av utvecklingen av det ekonomiska och statsfinansiella läget i vårt land under de närmaste åren icke förefinnas och näppeligen kunna erhållas. Vad särskilt angår den ekonomiska utvecklingen i Sverige, är denna väsentligen beroende av den allmänna konjunkturutvecklingen i världen. Sistnämnda utvecklings nära samband med de politiska förhållandena i skilda länder gör varje bedömande av det framtida ekonomiska läget såväl i världen i allmänhet som i Sverige osäkert. Den statsfinansiella utvecklingen är i sin tur väsentligen beroende av den ekonomiska utvecklingen, vadan jämväl beträffande det statsfinansiella läget i vårt land möjligheterna att verkställa någon beräkning rörande den framtida utvecklingen äro starkt begränsade. Frågan om den framtida gestaltningen av det statsfinansiella läget blir än mera obestämd på grund av att denna utveckling därjämte direkt påverkas av statsmakternas framtida ställningstagande rörande såväl uttagande av skatter och andra inkomster som anvisande av anslagsmedel för olika ändamål.

Oavsett betydelsen av nu angivna förhållanden måste varje bedömande av den framtida utvecklingen av det ekonomiska och statsfinansiella läget utgå från motsvarande utveckling under den senast förflutna tidsperioden. Till belysning av sistnämnda utveckling har riksräkenskapsverket i ett till 1935 års riksdags särskilda utskott den 27 april 1935 avgivet utlåtande angående utvecklingen i Sverige under senaste tid i ekonomiskt och statsfinansiellt avseende meddelat sammanställningar rörande dels statsinkomsternas och statsutgifternas utveckling under perioden 1923/24—1934/35, dels statsbudgetens automatiska utgiftstegringar särskilt under perioden 1923/24—1932/33, dels slutligen nationalinkomstens utveckling m. m. sedan år 1913. För klarläggande av statsbudgetens utvecklingstendenser har vidare material av stort intresse sammanställts i de till 1936 års statsverksproposition avdelningen »Inkomsterna» fogade särskilda utredningarna avseende dels de viktigare statsinkomsternas utveckling sedan kalenderåret 1923 respektive budgetåret 1923/24 (bilaga D), dels stegringen av statens utgifter under budgetåren 1925/26—1934/35 (bilaga E). Riksräkenskapsverket tillåter sig i nu förevarande sammanhang hänvisa till förenämnda av ämbetsverket utarbetade utlåtande och inom finansdepartementet verkställda särskilda utredningar.

I fråga om den framtida utvecklingen av det ekonomiska och statsfinansi-

ella läget i vårt land äro — såsom riksräkenskapsverket i det föregående utvecklade — förutsättningarna för ett bedömande mycket begränsade. Ämbetsverket har vid sådant förhållande ansett sig böra stanna vid att söka angiva allenast utvecklingstendensen under de närmast följande tre budgetåren. Vid de av riksräkenskapsverket i sådant syfte verkställda beräkningarna har ämbetsverket utgått från de skattesatser eller andra grunder för inkomstillflödet och de bestämmelser avseende utgiftsbelastningen, som jämlikt Kungl. Maj:ts förslag till 1936 års riksdag förutsatts skola gälla för nästkommande budgetår.

Riksräkenskapsverkets ifrågavarande beräkningar hava verkställts med ledning av de till 1936 års statsverksproposition avdelningen »Inkomsterna» fogade utredningarna rörande dels de viktigare statsinkomsternas utveckling (förutberörda bilaga D), dels den automatiska utgiftsstegringen under budgetåren 1937/38 och 1938/39 (bilaga F). För nämnda utredningars komplettering av finansdepartementet särskilt inhämtade ytterligare uppgifter hava ställts till riksräkenskapsverkets disposition och utnyttjats vid ämbetsverkets undersökningar.

Slutresultatet av beräkningarna rörande den framtida utvecklingen av riksstatens s. k. verkliga inkomster framgår av efterföljande tablå.

	Inkomster Milj. kr.	Stegring Milj. kr.
1934/35.....	902.85	·
1935/36.....	997.34	94.49
1936/37.....	1,016.47	19.13
1937/38.....	1,062.68	46.21
1938/39.....	1,080.74	18.06

De i tablå för budgetåren 1934/35 och 1935/36 upptagna inkomstbeloppen motsvara beträffande det förstnämnda budgetåret de i budgetredovisningen redovisade behållna inkomsterna och beträffande det sistnämnda budgetåret det vid nuvarande tidpunkt beräknade inkomstillflödet. Det för budgetåret 1936/37 angivna inkomstbeloppet motsvarar vad som nu kan beräknas komma att uppföras i den riksstat för nästkommande budgetår, som inom kort avses skola fastställas. De för budgetåren 1937/38 och 1938/39 angivna inkomstbeloppen slutligen hava beräknats under den förutsättningen, att det nuvarande konjunkturläget kommer att vidmakthållas. Någon konjunkturförbättring utöver den nivå, som uppnåtts under den förflutna delen av innevarande kalenderår, har vid förevarande beräkning icke förutsatts.

Vid bedömandet av tablåns siffror må uppmärksammas, att inkomst- och förmögenhetsskatten, som för budgetåren 1934/35 och 1935/36 utgått efter ett till 170 fastställt procenttal av grundbeloppet, för budgetåret 1936/37 beräknats efter ett till 150 nedsatt procenttal.

Närmare uppgifter rörande den beräknade utvecklingen av olika inkomstitlar eller grupper av inkomstitlar meddelas i närslutna bilaga.¹

För ett mera ingående bedömande av utvecklingen av det statsfinansiella läget erfordras emellertid, att vid sammanställandet av riksstatens inkomster hänsyn tages till det förhållandet, att vissa inkomstitlar äro inordnade i specialbudgeter och sålunda reserverade för särskilda utgifter. Med frånräknande av sistberörda inkomstitlar meddelas i efterföljande tablå uppgifter rörande utvecklingen av de till den allmänna budgeten hänförliga s. k. verkliga inkomsterna:

¹ Här utesluten. Ingår i huvudsak i tabellen bilaga C.

	Inkomster	Stegring (+) Minskning (-)
	Milj. kr.	Milj. kr.
1934/35	735.19	.
1935/36	809.32	+ 74.13
1936/37	807.45	— 1.87
1937/38	920.06	+ 112.61
1938/39	934.12	+ 14.06

Den i förestående sammanställning redovisade, visserligen obetydliga nedgången av det beräknade inkomstillflödet under budgetåret 1936/37 sammanhänger främst med att i inkomstsiffran för budgetåret 1935/36 ingå vissa stora engångsinkomster ävensom med den berörda nedsättningen av inkomst- och förmögenhetsskatten.

Inkomstsummans mycket stora stegring under budgetåret 1937/38 är främst beroende på att avkastningen av vissa inkomstitlar, vilka tidigare reserverats för särskilda utgiftsändamål, från och med nämnda budgetår beräknats vara disponibel för allmänna budgetändamål. Sålunda hava mot extra inkomst- och förmögenhetsskatten svarande del av den föreslagna nya inkomst- och förmögenhetsskatten samt i stämpelmedel ingående arvsskatt och skatt för gåva ävensom inkomsten från Luossavaara-Kiirunavaara, vilka inkomstitlar för budgetåret 1936/37 ingått i den för avskrivning av fondens för förslag till statsverket oräntabla kapitaltillgångar avsedda specialbudgeten, för de följande budgetåren åter hänförts till den allmänna budgeten. Likaledes hava för kommunal skatteutjämning tidigare reserverade inkomster (utjämningskatten och halva lotterivinstskatten) från och med budgetåret 1937/38 inräknats bland den allmänna budgetens inkomster. Nämnda överflyttningar av inkomster från specialbudgeterna till den allmänna budgeten representera en för allmänna budgetändamål disponibel sammanlagd inkomststegring av omkring 60 miljoner kronor.

Av den för budgetåret 1937/38 beräknade inkomststegringen i övrigt hänföra sig 31 miljoner kronor till inkomstiteln »Bidrag från folkpensioneringsfonden» och 10 miljoner kronor till den av konjunkturförhållandena under innevarande kalenderår beroende inkomst- och förmögenhetsbeskattningen.

I jämförelse med det i riksstatsförslaget för budgetåret 1936/37 beräknade inkomstillflödet skulle enligt förestående uppskattningar stegringen av de för allmänna budgetändamål tillgängliga inkomsterna uppgå till 120.76 miljoner kronor för budgetåret 1937/38 och till 134.82 miljoner kronor för budgetåret 1938/39. Uppmärksammas må emellertid, att i nämnda stegringsbelopp ingå tidigare å särskild specialbudget redovisade, för kommunal skatteutjämning reserverade inkomster, vilka för budgetåret 1936/37 beräknats till 10.90 miljoner kronor. Frånräknas angivna belopp, begränsas inkomststegringen för budgetåret 1937/38 till 109.86 miljoner kronor och för budgetåret 1938/39 till 123.92 miljoner kronor.

Vad statsutgifterna angår, låter det sig — såsom framhållits i nämnda bil. F till inkomstberäkningen i årets statsverksproposition — icke göra att verkställa någon förhandsuppskattning rörande utgifterna i allmänhet. Med begränsning till den s. k. automatiska utgiftsökningen kan dock någon föreställning erhållas rörande de ofrånkomliga anslagskraven under de närmaste åren.

I nämnda bilaga till statsverkspropositionen framlades en sammanställning rörande utgiftsökningarna av nämnda beskaffenhet i förhållande till riksstatsförslaget för budgetåret 1936/37. Enligt denna sammanställning skulle utgifterna för civila ändamål, bortsett från specialbudgeter, stiga med 30,130,000 kronor under budgetåret 1937/38 och med 43,545,000 kronor un-

der det därpå följande året. Dessa belopp angåvos dock vara minimisiffror. I sammanställningen hade endast medtagits sådana utgiftsökningar, vilka kunde beräknas följa av tidigare fattade beslut eller förväntas inträda vid bifall till tilltänkta förslag till 1936 års riksdag.

Vid bearbetning av de uppgifter, som nu införskaffats av finansdepartementet, har erhållits följande tablå över den automatiska utgiftsökningen under budgetåren 1937/38 och 1938/39, utöver av årets riksdag godkända eller i propositioner framlagda förslag. I tablåen hava icke medtagits utgifter, vilka ingå i specialbudgeter och alltså finansieras med särskilda inkomstmedel.

	Ökning resp.	minskning (-)
	1937/38	1938/39
II. Justitiedepartementet	50,000	50,000
III. Utrikesdepartementet	59,000	59,000
V. Socialdepartementet	54,275,000	67,000,000
VI. Kommunikationsdepartementet	391,000	516,000
VII. Finansdepartementet	380,000	— 80,000
VIII. Ecklesiastikdepartementet	7,965,000	8,265,000
IX. Jordbruksdepartementet	175,000	300,000
XI. Pensionsväsendet	1,700,000	3,600,000
Summa kronor	64,995,000	79,710,000

För II, VI, VII, IX och XI huvudtitlarna har ej redovisats någon ändring. Posten för III huvudtiteln är helt nytillkommen.

V huvudtiteln utvisar den största förändringen. Detta sammanhänger emellertid främst med att — i samband med uppförandet å förut berörda bilaga rörande inkomstutvecklingen av de fortsatta bidragen från folkpensioneringsfonden — stegringen av utgifterna för folkpensioneringen nu upptagits brutto, alltså utan avdrag av bidragen från fonden. Denna omläggning innebär en höjning av siffran för utgiftsökningen med 31 miljoner kronor för budgetåret 1937/38 och med 32 miljoner för det följande året. Därrest bidragen från nämnda fond frångågas utgifterna, erhålles emellertid samma nettoökning, som redovisades i statsverkspropositionens sammanställning, eller 15 respektive 21 miljoner kronor. I övrigt är höjningen å V huvudtiteln till ett belopp av 2.3 respektive 2.6 miljoner kronor att återföra på kostnader för allmän sjukvård.

Den för VIII huvudtiteln redovisade höjningen hänför sig till tre större poster, med stegring å tillsammans 1,506,000 kronor för vardera av de båda ifrågavarande budgetåren.

Beträffande de utgiftsökningar, vilka ej äro av automatisk beskaffenhet, torde här endast kunna framhållas, att desamma — även bortsett från försvarskostnaderna — synas vara av betydande omfattning. Om dessa utgiftsökningar saknar riksräkenskapsverket emellertid möjlighet att närmare yttra sig.

Det torde i detta sammanhang böra erinras, att på grund av utfallet av nu löpande statsreglering kassafonden den 30 juni 1936 beräknas stiga till 138.8 miljoner kronor. I årets statsverksproposition har föreslagits, att av fonden ett belopp av 59 miljoner kronor skall tagas i anspråk å nästa års riksstat, för slutamortering av de för allmänna arbeten m. m. upptagna krislånen. För nämnda amortering har emellertid i statsverkspropositionen jämväl bundits den beräknade inkomsten av Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag, 12 miljoner kronor. Därrest sistnämnda belopp i enlighet med riksräkenskaps-

verkets ovan framlagda beräkning höjes med 8 miljoner kronor och dessa läggas till förberörda siffra av 12 miljoner kronor, skulle av kassafonden behöva tagas i anspråk allenast 51 miljoner kronor. Efter avdrag av detta belopp skulle fonden alltså per den 1 juli 1936 uppgå till 87.8 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverket vill till slut framhålla, att de av verket nu verkställda förhandsberäkningarna rörande den statsfinansiella utvecklingen äro i hög grad osäkra. Att betydande avvikelser beträffande inkomstberäkningarna komma att inträda, på grund av konjunkturförhållanden m. m., är sålunda otvivelaktigt, utan att nu kan bedömas på vilka punkter avvikelserna komma att inträda. Beträffande utgifterna är, såsom ovan antytts, ovissheten särskilt att tillskriva politiska avgöranden.

Stockholm den 20 maj 1936.

Erik Stridsberg.

P. S. Runemark.

**Översikt över beräknade inkomstförändringar budgetåren 1936/1937—1938/1939
i förhållande till riksstatsförslaget för budgetåret 1936/1937.**

Sammanställd inom finansdepartementet på grundval av bilaga till riksräkenskapsverkets skrivelse den 20 maj 1936 (bilaga B).

	Riksstats- förslaget 1936/1937 (milj. kr.)	Riksräkenskapsverkets beräk- ning (milj. kr.)			Förskjutningar i förhållande till riksstatsförslaget (milj. kr.)		
		1936/1937	1937/1938	1938/1939	1936/1937	1937/1938	1938/1939
A. Egentliga statsinkomster.							
I. Skatter:							
1. Mantalspenningar	1.10	1.10	1.10	1.10	—	—	—
2. Prästerskapets till statsverket indragna tionde	1.05	1.05	0.84	0.65	—	- 0.21	- 0.40
3. Skatt på inkomst, förmögenhet och rörelse:							
a. Inkomst- och förmögenhets- skatt, <i>bevilning</i>	142.00	150.00	193.00	196.00	+ 8.00	+ 19.30	+ 22.30
b. Särskild skatt å förmögen- het, <i>bevilning</i>	13.00	13.00			—		
c. Extra inkomst- och förmö- genhetsskatt, <i>bevilning</i>	9.50	10.00			+ 0.50		
d. Utjämningskatt, <i>bevilning</i> ...	9.20	9.70			+ 0.50		
e. Utskiftningskatt och ersätt- ningskatt, <i>bevilning</i>	0.25	0.25	0.25	0.25	—	—	—
f. Bevilningsavgifter för sär- skilda förmåner och rättig- heter, <i>bevilning</i>	0.35	0.35	0.40	0.40	—	+ 0.05	+ 0.05
g. Stämpelmedel, <i>bevilning</i> ..	63.00	63.00	63.50	64.00	—	+ 0.50	+ 1.00
4. Automobilskattemedel, <i>bevill- ning</i>	103.00	104.00	108.00	112.00	+ 1.00	+ 5.00	+ 9.00
5. Tullar och acciser:							
a. Tullmedel, <i>bevilning</i>	150.00	153.00	156.00	158.00	+ 3.00	+ 6.00	+ 8.00
b. Accis å silke, <i>bevilning</i>	2.00	2.00	2.20	2.40	—	+ 0.20	+ 0.40
c. Accis å margarin och vissa andra fettvaror, <i>bevilning</i>	11.00	11.00	11.00	11.00	—	—	—
d. Tobaksskatt, <i>bevilning</i>	84.00	85.00	86.50	88.00	+ 1.00	+ 2.50	+ 4.00
e. Brännvinstillverknings- skatt, <i>bevilning</i>	14.00	14.50	16.00	16.50	+ 0.50	+ 2.00	+ 2.50
f. Rusdrycksförsäljningsme- del, <i>bevilning</i>	32.00	32.00	32.50	33.00	—	+ 0.50	+ 1.00
g. Omsättnings- och utskänk- ningskatt å spritdrycker, <i>bevilning</i>	90.00	89.00	90.00	91.00	- 1.00	—	+ 1.00
h. Maltskatt, <i>bevilning</i>	28.00	28.00	28.50	29.00	—	+ 0.50	+ 1.00
Säger för skatter	753.45	766.95	789.79	803.30	+ 13.50	+ 36.34	+ 49.85
II. Uppbörd i statens verksamhet..	54.06	52.30	52.70	53.00	- 1.76	- 1.36	- 1.06
III. Bidrag från folkpensionerings- fonden	18.00	18.00	49.00	50.00	—	+ 31.00	+ 32.00
IV. Diverse inkomster	8.42	8.42	8.50	8.50	—	+ 0.08	+ 0.08
Säger för egentliga statsinkomster	833.93	845.67	899.99	914.80	+ 11.74	+ 66.06	+ 80.87

	Riksstats- förslaget 1936/1937 (milj. kr.)	Riksräkenskapsverkets beräk- ning (milj. kr.)			Förskjutningar i förhållande till riksstatsförslaget (milj. kr.)		
		1936/1937	1937/1938	1938/1939	1936/1937	1937/1938	1938/1939
B. Inkomster av statens pro- duktiva fonder.							
I. Statens affärsverksamhet:							
1. Postverket, <i>bevillning</i>	20.00	20.00	20.00	20.00	—	—	—
2. Telegrafverket	35.00	35.00	36.50	38.00	—	+ 1.50	+ 3.00
3. Statens järnvägar	36.00	36.00	36.00	36.00	—	—	—
4. Statens vattenfallsverk	20.00	20.00	20.50	21.00	—	+ 0.50	+ 1.00
5. Domänverket	10.00	10.00	10.00	10.00	—	—	—
6. Statens reproduktionsanstalt	0.03	0.03	0.03	0.03	—	—	—
Säger för statens affärsverksamhet	121.03	121.03	123.03	125.03	—	+ 2.00	+ 4.00
II. Statens allmänna fastighetsfond	7.30	7.50	7.75	8.00	+ 0.20	+ 0.45	+ 0.70
III. Fonden för statens aktier:							
1. Luossavaara-Kiirunavaara ak- tiebolag	12.00	20.00	10.00	10.00	+ 8.00	- 2.00	- 2.00
2. Aktiebolaget Svenska tobaks- monopolet	1.60	1.60	1.60	1.60	—	—	—
3. Svenska spannmålsaktiebo- laget	—	0.23	0.23	0.23	+ 0.23	+ 0.23	+ 0.23
Säger för fonden för statens aktier	13.60	21.83	11.83	11.83	+ 8.23	- 1.77	- 1.77
IV. Statens utlåningsfonder	15.52	14.90	16.50	17.50	- 0.62	+ 0.98	+ 1.98
V. Statsverkets fond av rusdrycks- medel	0.48	0.48	0.48	0.48	—	—	—
Säger för inkomster av statens pro- duktiva fonder	157.93	165.74	159.59	162.84	+ 7.81	+ 1.66	+ 4.91
C. Andel i riksbankens vinst ..	4.50	4.50	3.00	3.00	—	- 1.50	- 1.50
D. Riksgäldskontorets inkomst- medel	3.93	0.56	0.10	0.10	- 3.37	- 3.83	- 3.83
Summa verkliga inkomster	1,000.29	1,016.47	1,062.68	1,080.74	+ 16.18	+ 62.39	+ 80.45

Sammanfattning av översikten över de beräknade inkomstförändringarna i förhållande till riksstatsförslaget för budgetåret 1936/1937 (milj. kr.)

	1936/1937	1937/1938	1938/1939
Stegringen av den totala budgetens verkliga inkomster	+ 16.18	+ 62.39	+ 80.45
Korrektion för specialbudgeter med undantag av specialbudgeten för avskrivning av visst i fonden för förslag till statsverket ingående lånekapital:			
Avsättning till automobilskattemedelsfonden	- 1.00	- 5.00	- 9.00
Avsättning till jordbrukets prisregleringsfond	+ 2.00	+ 2.00	+ 2.00
Uppbörd i statens verksamhet att direkt överföras till särskilda diversemedelsfonder	- 0.04	- 0.04	- 0.04
Säger	+ 17.14	+ 59.35	+ 73.41
Avgår (-) resp. tillkommer (+):			
Extra inkomst- och förmögenhetsskatt	- 0.50	+ 9.50	+ 9.50
Arvsskatt och skatt för gåva	—	+ 29.00	+ 29.00
Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag	- 8.00	+ 12.00	+ 12.00
Säger	+ 8.64	+ 109.85	+ 123.91
Avgår (-) resp. tillkommer (+):			
Utjämningskatt	- 0.50	+ 9.20	+ 9.20
Hälften av lotterivinstskatten	—	+ 1.70	+ 1.70
Stegringen av allmänna budgetens verkliga inkomster	+ 8.14	+ 120.75	+ 134.81